

жила й процвітала, обов'язково здолає безпросвітність нашого часу й глобальні та власні тривоги й болі...

А діяти в наш час таки можна – і це найголовніша і найдорожча його ознака – було б тільки бажання.

Інша річ, що ми ще не прокинулися як слід, ще не дзьобнуло нас належно, в цей кризовий час ми ще п'ємо не менше, ніж в милі багатом брежнєвські роки, а закушуємо ж все одно салом і, слава Богу, хлібом своїм, не привозним, як за того ж Брежнєва.

Свої доморошені «плачущіє большевики» ридма голосять за вчорашнім днем і шукають його нам на нашу ж голову, щоб було гірше – тоді буде краще, і щоб не позирали на ситі америки й європи...

Але якщо європейці спалювали себе за свободу, незалежність і заможність своїх народів – і мають це сьогодні реально, то ми, українці, ще анахронічно спалюємо себе за нікчемну власну зарплату раба, та й тієї катма.

Проте я не належу до тих саморобних прокурорів і суддів свого народу, що з втіхою самоїдців доводять, які ми, українці, недолугий, важкомисельний, нещасливий, історично заторможений народ; мене по-справжньому дивує в моєму народі інше – де він бере сили, щоб після такої – не десятилітньої, навіть не столітньої, віками диявольської суспільної селекції, коли все щире, мудре, добре, шляхетне, свідоме гідності й обов'язку перед своїм народом – методично вилучалося, відстрілювалося, винищувалося чи підступно підкуплювалося чинами й теплими містечками... мене дивує, де мій народ бере сили, щоб за таких умов знову й знову народжувати в собі таких Іванів – як Огієнка, як Світличний, як Дзюба, Євгенів – як Сверстюк, таких Василів – як Стус...

Це гідне подиву диво мною для себе не розгадане і незбагненне, а водночас – сила мого оптимізму й надії моєї на щасливу долю України.

А закінчити цю промову хочу знову подякою.

Дотепники жартують: нині багато лауреатів, а мало шедеврів, звичайно, лауреати думати так не бажають, у всякому разі, кожний про себе...

Однак, як воно там не є, а я маю подвійну причину красно дякувати Комітетові у справах премії імені Івана Огієнка і його голові пану Василю Плющу.

По-перше, за те, що присудили мені цю престижну премію, а по-друге і, можливо, це важливіше, ніж по-перше, що встигли присудити мені цю премію вчасно, не посмертно, як то водиться в інших комітетах...

А вам, усім присутнім, дякую за увагу і терпіння.

Отримано: 11.10.2015 р.

В. Ф. Сташук

м. Брусилів

МИ – З ПОБРАТИМСТВА ІВАНА ОГІЄНКА

З моїм давнім знайомим Іваном Степановичем часто доводиться дискутувати, як ми жили, куди прийшли і що нам далі робити? І він завжди безпорадно махав руками: мовляв, ми – маленькі люди. Що скажуть зверху, те і буде. На жаль, такі, м'яко кажучи, сентенції – не поодинокі.

І напрошується не зовсім втішна думка: невже наш народ, як писав Ш. Бодлер «закоханий у панівний батіг?» Невже під все всевельможе «собе чи гаття!» – нас

вічно будуть гнати, образно кажучи, до водопою? А як же тоді помаранчеві події, Євромайдан? А заради чого проливається кров сьогодні? І, напевне, буде доречно згадати Франкове «горе нашої нації, коли велика доба застане нас малими і неприготованими», а ми сьогодні і справді живемо в епоху великих перемін, коли національна ідея підносить дух і звिताгу українців, коли від кожного з нас кожне місто, кожне село, кожна вулиця стане bastіоном української честі і гідності.

Та про яку честь і гідність ми будемо говорити, коли сучасні фарисеї виглядають з своїх «умебльованих штотель» і лицемірно пропонують програму нових кочівників – після нас, хоч потоп: потоптом збиткуються над своїми національними героями.

Вже не перший місяць на нашому обійсті святкує національний прапор України, – з гордістю розповідає жителька Брусилова Мирослава, яка завжди відстоює українську державність, – а сусід місця собі не знаходить і нахабно заявляє «Де ви подінетесь зі своїм бандерівським прапором, коли сюди прийде Путін».

Слухаючи жінку, мимоволі пригадуються зболені слова Лесі Українки:

Народ мій, мов дитя сліпее зроду,
Ніколи сонця правди не видав.
За ворогів іде в огонь і воду,
Катам своїм поводитирів віддав.

Вслухаймося у пророчі слова Лесі Українки. Вслухаймося і задумаймося. Згадаймо лишень, як шельмували і шельмуються поводитирі української нації Тарас Шевченко, Іван Франко, Степан Бандера, Василь Стус... Повторюся словами Павла Тичини: «За всіх скажу, за всіх переболію». А хіба можна не сказати про Великого Українця, видатного вченого і церковного діяча Івана Огієнка, якого небеса благословили у далеку й нелегку дорогу, ім'я котрій – українська державність. На цій благословенній Господом дорозі довелося Огієнкові віддати всього себе: знання, здоров'я, вміння, політичний і громадський хист. І досі у Брусилові п'ють з джерельця бетонованої криниці біля обійстя відомого на Брусилівщині краєзнавця Якова Галайчука, що змурував І. Огієнко. Такі ж колодязі і досі стоять на Кручі й Забашті. Бетоновані колодязі – то була первина у Брусилові, започаткована І. Огієнком.

З його доброї руки і чесного слова у селищі проживала родина Хмаруків, яку він врятував від німецької неволі у Польщі, де звела його доля з земляками. Важко навіть уявити, але так було, – у хаосі воєнного лихоліття Іван Іванович зумів аж у Польщі, де брусилівські бранці у таборі приречених чекали тифозної смерті, Огієнко знайшов своїх земляків і допоміг вирватися з неволі. А ще, як розповідають родичі, Іван Іванович неодноразово намагався у важкі роки повоєнного голодомору допомогти коштами, продуктами, але під тиском гауляйдерів радянської влади, земляки відмовлялися.

Сьогодні у Брусилові, на місці, де стояла церква, у якій був охрещений Огієнко, будується український храм. Меценати – патріоти України, небайдужі люди нашого селища. І невдовзі величальні церковні дзвони знову покличуть всіх спраглих до правди, до Божого слова, що все своє життя сповідував І. Огієнко.

Гідно несуть прапор, піднятий Огієнком, наші земляки, сподвижники Огієнкового побратимства. Це – Михайло Козар, Василь Присяжнюк, Василь Оліксієнко, Степан Харченко... Вони разом із студентами вийшли на передові позиції Євромайдану. Часто виступають у різних містах України, нагадують Огієнкове: «Український народ – це той казковий велетень, що коли його рубали надвоє, то й сила все росла й росла, все на ворогів з боєм йшла». Ці слова написані десь понад сто років, а неначе про сьогоднішній день сказано. Нас рубають на Сході нашої держави, а сили наші ростуть і ростуть.

Ми сьогодні переживаємо героїчні і трагічні події. Український народ засвідчив, що ми сильні духом таких духовних велетнів як Іван Іванович Огієнко. Згадаймо лишень Святе Письмо, геніально перекладене українською мовою І. Огієнком: «Хто має калитку, нехай візьме так само й торбу; хто ж не має, хай продасть свою одіжу й купить меч».

Нехай купить меч як не собі, то кіборгам української незалежності.

Отримано: 13.11.2015 р.

УДК 930.2+172.15+165.173+001.895

З. І. Тіменник

Національний університет «Львівська політехніка»

ІННОВАЦІЙНЕ РОЗУМІННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО У ФІЛОСОФОРЕЛІГІЙНИХ ІДЕЯХ МИТРОПОЛИТА ІЛАРІОНА (ОГІЄНКА)

Елементи названого розуміння виявляє Владика Іларіон у різножанрових працях – монографіях, нарисах, статтях, проповідях, посланнях. Особливості вияву виниклих процесів обумовлені також жанровими різновидами (зокрема, коли осмислювати тексти історико-канонічних, історико-релігійних монографій [див.: 4; 5]). Таке розмаїття підтверджувало послідовне застосування комплексного методу стосовно ситуацій, коли з'являється необхідність осмислення процеси інноваційно. Прагнення згармонізувати свідчення з різних галузей знань непрямо засвідчувало максимальні можливості темпоритміки¹ філософорелігійних ідей, розмисли про які виражені переважно через супровідність, дотичність, сегментність, ситуативну доцільність. Виникла різнометритмічність стає природним, закономірним явищем, хоча постійно вступає у суперечливий процес, з огляду на те, що філософсько-богословські контактні стани формують складні параметри вияву аналізованих ідей.

Розв'язку з ускладнених ситуацій Митрополит Іларіон (Огієнко) вбачав у тім, щоби у міру доцільності застосовувати структурно-функціональний метод, під час використання якого урєальнюються дві дії: розкриваються внутрішні стани аналізованих ідей і водночас забезпечується можливість осмислити вияви названих станів у (між)релігійних² комунікаціях та у міждисциплінарнім просторі. Передусім, коли мовити про інноваційність історико-культурного з погляду на пошуку й обґрунтування першоджерел під час формування та розвитку відповідної філософорелігійної ідеї (у цьому разі – ідеї Бога в структурі людини і світобудови).

---

¹ Уведення поняття «*темпоритміка*» обґрунтуємо кількома причинами. Передусім мовиться про низку процесів, під час яких ритмом пронизуються міждисциплінарний простір: від утвердження цілісності, гармонії – до елементів синтезу у Божому й людському світах. Опісля створюється можливість осмислювати різномірну динаміку філософорелігійних ідей щодо певного явища чи факту. Звідси впливає, що за формою вираження темпоритміка – неоднозначна, багатоваріантна. З історико-культурного погляду є сенс твердити про ретротемпоритміку.

² Префікс «між» у «(між) релігійних комунікаціях» узято в дужки, бо тут необхідно зважати на специфіку семантичних значень, адже «(між) релігійне» та «конкретно релігійне» перебувають в інтенсивних, позмінних і переважно одночасних взаємозумовленостях.